

Hygrohypnum eugyrium

Skogsbäckmossa

Mossor

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)

D1

Klass: Bryopsida (egentliga bladmossor), **Ordning:** Hypnales, **Familj:** Amblystegiaceae, **Släkte:** *Hygrohypnum* (bäckmossor), **Art:** *Hygrohypnum eugyrium* - skogsbäckmossa (Schimp.) Loeske **Synonymer:** *Limnobium eugyrium* Schimp., *Hygrohypnum eugyrium* (Schimp.) Broth., *Hygrohypnum eugyrium* var. *mackayi* (Schimp.) Broth., *Hypnum eugyrium* var. *mackayi* Schimp.

Kännetecken

Växer i gröna, gulaktiga eller bruna kuddar eller mattor. På soliga platser kan arten ibland ha klart röda färger. Skotten är 2-6 cm långa och oregelbundet förgrenade, ibland något plattade. Stambladen är äggrunda, kraftigt kupade och gradvis eller kort avsmalnande till en kort spets. Bladen är mer eller mindre utstående, raka eller krökta nedåt, och ej eller knappt nedlöpande. Bladnerven är svag och dubbel eller kluven strax ovan bladfästet och når inte högre än 25 % upp i bladet. Bladkanten är fintandad nära bladspetsen, plan eller smalt tillbakaböjd nära basen. Cellerna i bladmitten är 27-74 µm långa. De kvadratiska eller triangulära bashörnsgrupperna är väl avgränsade, och består av kort eller långt rektangulära, utvidgade och mer eller mindre tunnväggiga celler som ofta blir orangebruna som äldre. Åtminstone halva stammens omkrets har en hyalodermis. Arten är samkönad. De inre honbladens kant är fin- eller grovtandad och bladskivans celler är släta. Sporerna är 16-21 µm.

Skogsbäckmossa kan förväxlas med stor skogsbäckmossa *Hygrohypnum subeugyrium*, men den senare har längre bladceller, tydligare tandad bladkant nära bladspetsen och saknar hyalodermis. Ibland har kraftiga exemplar med raka, tegellagda blad urskilts som *H. eugyrium* var. *mackayi*.

Utbredning och status

Arten är känd från spridda växtplatser i södra Sverige från Småland till Värmland. I Norden är den känd även från Norge och Färöarna. Den finns även i Europas bergstrakter, västliga och östra Asien samt Nordamerika. Arten är rödlistad även i flera andra länder i Europa.

Ekologi

Skogsbäckmossa växer i bäckar och på sjöstränder i låglandet, ofta i skogsbygder. Arten förekommer i relativt basiska miljöer och hittas ibland tillsammans med stor skogsbäckmossa *Hygrohypnum subeugyrium*.

Hot

Skogsbäckmossa hotas av förändringar i vattenkvalitet och hydrologi. Troligen utgör ökad exponering, exempelvis genom kalhuggning, ett hot mot åtminstone en del växtplatser. Kunskapen om artens miljökrav är för närvarande alltför begränsad för att säkert kunna säga hur den reagerar på ökad exposition.

Åtgärder

Ytterligare äldre lokaler för arten bör återbesökas för att kontrollera dess status, samt för att ge en bättre bild av dess krav på växtmiljön.

Övrigt

Utländska namn - NO: Evjebekkemose, IS: Giljalúði.

Litteratur

Hedenäs, L. 1995. Hygrohypnum-nyckel. *Myrinia* 5: 46-48.

Hedenäs, L. 2014. *Hygrohypnum eugyrium* skogsbäckmossa s. 87. I: Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. [AJ 37-57], Bladmossor: skirmossor-baronmossor : Bryophyta: Hookeria-Anomodon. Art databanken, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala.

Jamieson, D. W. 1976. *A monograph of the genus Hygrohypnum Lindb. (Musci)*. (Doktorsavhandling; Dept. of Biology, University of Victoria, Victoria, British Columbia, Canada).

Nyholm, E. 1965. *Illustrated moss flora of Fennoscandia. II, Musci. Fasc. 5*. Lund.

Författare

Lars Hedenäs 1994. Uppdaterad 2010 © ArtDatabanken, SLU 2010.